

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

2024/07/25

Alain Lamballe

مترجم (دوکتور محمد عثمان تره کی)

پشتون ها: مردم با عظمت بی وطن ! ؟

بخش چارم و اخير

”الن لامبال“ در بخش اخير مصاحبه خود با مدير سايت ”ديپلو – وب“ از موضع يك ديپلومات محافظه كار در رابطه به پشتون ها با لگنت زبان صحبت ميکند : بيانات وی از مواضع مقامات حکومتی امریکا و پاکستان در رابطه به پشتون ها متأثر است. پروبلم انقسام پشتون ها را در غياب مرجع افغانی (بدليل نبود يك حکومت مستقل و ملی) در محتوای تعاملات ژيوپولتيک قوت های اشغالگر در افغانستان ارزیابی مينماید. با تمرکز مبالغه آمیز به تجسم پشتون ها در يك هويت بزرگ ملی و جغرافیائی به تنوع قومی در افغانستان چندان توجه نمیکند. خطرناکتر اینکه مرکز ثقل پشتون ها را پاکستان میداند و به همین دليل قدرت جاذبه پشتون های پاکستان را بیشتر از پشتون های افغانستان قیاس میکند .

بهر حال ! هر گاه قرار باشد که با حذف خط دیورند لوی افغانستان مستقل بدون موجودیت نورچشمی های هزاره، تاجک ، ازبک... و غیره پا به بستر جغرافیای منطقه بگذارد، باید از همین اکنون با آن اعلام مخالفت چه که دشمنی کرد. قوت و بزرگی افغانستان و سلامت فیزیکی آن در زیست باهمی و برادرانه اقوام رنگارنگ آنست. مطالعه موضوعاتی ازین قبیل برای حلقات درگیر سیاست در افغانستان به این دليل مهم است تا بدانند که در فقدان حاکمیت ملی دیگران در مورد کشور و مردم شان چه پلان هائی در سر دارند. به دنباله صحبت های ”الن لامبال“ توجه کنید:

* * *

پشتون ها مردم با عظمتی اند که از داشتن یک وطن مختص به خود محروم اند. برخی از آنها مشاغل مهم ملکی و نظامی در افغانستان و پاکستان دارند و بر سیاست گذاری کشور های متبوع خود اثر می گذارند. مرکز ثقل پشتون ها در پاکستان قرار دارد:

تقابل بلند پروازی های ناسیونالیست کابل و اسلام آباد توانمندی تغییر نقشه سیاسی منطقه را دارد. پشتون ها از 1979 به بعد خود را در قلب جنگ هائی یافتند که افغانستان و پاکستان را لرزاند. آنها گذشته مملو از افتخار و آینده امید بخش و در عین حال نامطمئن دارند به شیوه ای که میتواند نقشه سیاسی آسیای جنوبی و مرکزی را شکل بدهند.

پشتون ها که عامل و در عین حال قربانی جنگ استند، بزرگترین کتله مهاجر جهان را تشکیل میکنند . نفوذ کشور های دور و نزدیک که دارای منافع بزرگ در منطقه استند میتواند تحولات را استقامت بدهد و آنرا کند یا متوقف سازد . ازین گذشته پروبلم پشتون میتواند در مرکز توجه جهانیان قرار بگیرد. خط دیورند:

با الهام از مفکوره ”لوی افغانستان“ هیچ یک حکومت افغانستان بشمول امارت طالبان که مورد حمایت و شناسائی پاکستان بود، خط دیورند را به صفت سرحد به رسمیت نشناخت. افغانستان یگانه کشوری بود که به درخواست عضویت پاکستان جدید التاسیس در ملل متحد رای منفی داد.

برای مقامات افغانستان دریای سند سرحد واقعی شرق کشور است. برخلاف پاکستان خط دیورند را سرحد رسمی و بین المللی میشناسد. هر دو کشور بار ها مخالفین را علیه یکدیگر تحریک کرده اند. خط دیورند مسدود و مناسبات دیپلوماتیک قطع شده است.

هندوستان هیچگاهی در رابطه به خط دیورند موقف خود را روشن بیان نکرده است. احتمالاً دليل آن موضع سرد پشتون های مقیم پاکستان برای پیوستن به افغانستان باشد. عامل دیگر بی تفاوتی حکمرایان کابل در بهره برداری از تصادمات پیشین هند و پاکستان قیاس میشود : اگر در گرماگرم برخورد هند و پاکستان، تحركات نظامی در امتداد

خط دیورند از جانب کابل سازماندهی میشود، پاکستان ناگزیر به تقویت جبهه دیورند میگردید و موازنه قوا به نفع هند تغییر میخورد.

شوروی ها در زمان اشغال افغانستان از موضع حکومت کابل در قبال خط دیورند پشتیبانی کردند. اما از آنجائیکه همزمان با تأسیس پاکستان، احساسات ملی پشتون ها بقدر کافی سرکوب شده بود، حالت بیتفاوتی مجال بهره برداری از اوضاع را میسر نساخت.

حقوقدانان در ارزیابی خط دیورند نظریات مختلف دارند. اما آنچه روشن است اینست که افغانستان و پاکستان هیچیک قضیه را در ملل متحد ارجاع نکرده اند.

امروز مفکوره ایجاد یک پښتونستان بزرگ نیز مطرح است. احساس وابستگی بیک جماعت واحد موجب نزدیکی پشتون های افغانستان و پاکستان گردیده است. انشعاب اقلیت های قومی شمال افغانستان میتواند احتمال پیوستن کلیه مناطق پشتون را در قالب پښتونستان مستقل مساعد بسازد (درین مورد در اخیر بحث، تبصره خواهیم داشت. تره کی) . درین حال خط دیورند به آرشیف سپرده خواهد شد.

منازعات ارضی میان پشتون ها غالباً توسط جرگه ها راه حل دریافت کرده است. (قصد مؤلف حل تقابلی احتمالی لرو بر است. تره کی) .

در افغانستان پشتون ها معروض به مشکلات بزرگ برای ادامه زندگی خود اند. ادعای ارضی شامل ارجحیت های شان نیست (این وضع را جنگ امریکا و متحدین به همکاری پاکستان بر افغان ها تحمیل کرده است. داعیه دفاع از حقوق پشتون ها به شیوه بالقوه بخصوص در میان پشتون ها زنده است. به شرطی که امریکا و متحدین مجال نفس کشیدن را به مردم اعطا کند. تبصره مزید بدنبال بحث. تره کی) . علناً اقلیت های قومی در عقب حمایت از داعیه قرار ندارند (برخی اقلیت های قومی در فقدان یک حکومت ملی و نظام مبتنی بر حاکمیت قانون با نام افغانستان، هویت افغانی، سرود ملی و بیک کلمه وجود فردی و معنوی کشور نیز مخالف اند. در مواردی این چنین تصمیم را اکثریت میگیرد. تره کی) . زیرا ظهور یک افغانستان بزرگ به مفهوم رانده شدن بیشتر اقلیت ها در حاشیه است. عجالتاً در دفاع از داعیه صدای کابل رسا و با صلابت نیست. با آنهم صدا وجود دارد. بیانیید قضیه را در چوکات پلان پاکستان ارزیابی کنیم:

از چند دهه به این سو پاکستان خواب الحاق مناطق پشتون نشین افغانستان را به قلمرو خود میبیند. شخصیت های سیاسی پاکستان برای تحقق رویای خود میخواستند از طالبان به مثابه ابزار استفاده کنند. پاکستانی ها تصور میکردند که با اعطای پست های کلیدی در حکومت پاکستان به طالبان و اجازه انفاذ شریعت لا اقل در مناطق پشتون نشین تحت کنترل طالبان میتوانند آنها را متقاعد به قبول مطالبه پاکستان بسازند.

فعلاً پاکستان در ساحات اقتصادی و آموزشی در امتداد خط دیورند در داخل افغانستان نفوذ دارد. امروز شورش هسته سخت و انعطاف ناپذیر پشتون ها حوادث افغانستان و پاکستان را استقامت میبخشد. نزد پشتون ها احساسات ملی تحت الشعاع ایدئولوژی قرار گرفته است. با آنهم ناسیونالیسم خفته را میتوان بیدار کرد. جایگاه افغانستان در بستر دیپلوماسی کشور های دور و نزدیک:

پشتون ها مدافع سرسخت ارزش های ملی و مغرور از تاریخ حماسی خود در اوج دگرگونی های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی توجه کشور های دور و نزدیک را جلب کرده اند.

پاکستان: تأثیر جنگ های متواتر از افغان ها کتله بزرگ مهاجرین را در جهان ساخته است. شمار مهاجرین افغان در پاکستان 3 میلیون است. 1 میلیون آن راجستر نشده است. در جمع مهاجرین تولدات زیاد است. جوانان مهاجر از وطن آبائی خود بریده اند. در کشور مقیم منحصراً تبعه شناخته نمیشوند. بنام مهاجرین افغان قشر بیوطن (اپارتاید) را میسازند.

نیاز پاکستان به توريد برق از تاجکستان موجب عطف توجه پاکستان به مناطق پشتون نشین افغانستان شده است. روسیه: حتی قبل از اشغال (1979) ، به افغانستان علاقمند بود. شورویان از موضع حکومت افغانستان در رابطه به پشتون های مقیم پاکستان حمایت میکرد. زیرا تسلط افغانستان به مناطق پشتون نشین آنسوی دیورند، متحد امریکا یعنی پاکستان را در موقعیت ضعیف قرار میداد و راه رسیدن روس ها به بحر هند را هموار میکرد. امروز روسیه بدلیل از دست دادن آسیای مرکزی با اشتیاق گذشته به " افپاک " نگاه نمیکند. اما به هیچ وجه در برابر رشد جنبش های اسلامی که برخی از آنها مقاصد ویرانگر در آسیای مرکزی و بخصوص قفقاز دارند بی تفاوت مانده نمیتواند.

امریکا: متمایل به هیچگونه تغییر در نقشه سیاسی منطقه نیست. امریکا به حمایت از موضع پاکستان، خط دیورند را منحصراً سرحد واقعی میبشاند. این چیز نیست که ناخوشنودی مقامات افغان را موجب میشود. حملات درون امریکا به مناطق قبایلی و اعتراض و آشنگتن در اینکه اسلام آباد در قلع و قمع شورشیان طالب و سائر اسلامیت ها اقدام مؤثر نمیکند، انگیزه برانگیختن احساسات ضد امریکایی در پاکستان شده است.

چین: به بهره برداری معادن افغانستان چشم دوخته است.

چین به مناطق قبایلی پشتون لر و بر علاقمند است. زیرا درانجا تحریک آزادی ترکستان در همکاری با طالبان، مرکز ترپینگ دارد. قاچاق مواد مخدر از همین مسیر وارد چین میشود.

هر گاه شبکه مواصلاتی غرب دریای سند اعمار شود، بخشی از هلیز اقتصادی کاشغر- گوادر از خیبر- پشتونخواه خواهد گذشت.

حفظ سرحدات موجود از ارجحیت های پیکن است. چین ایجاد یک پشتونستان رادیکال را مانع غیر قابل رفع برای تحقق پلان دهلیز اقتصادی قیاس مینماید.

تقویت مناسبات با پاکستان دورنمای رضائیت بخش امنیت و انکشاف اقتصادی را در اختیار چین میگذارد.

چین با حضور در پاکستان به نحوی درگیر رقابت با هند در افغانستان است. هند مناسبات سیاسی، اقتصادی و نظامی قابل توجه را با افغانستان شکل داده و از طریق قونسولگری های خود در جلال آباد و قندهار علاقمندی پشتون ها را جلب کرده است.

هند در اعمار اماکن عامه، بند برق و خطوط مواصلات افغانستان را کمک رسانیده است.

ایران : میزبان هزاره های تشیع و در عین حال شماری پشتون های سنی مذهب است.

ایران از ظهور یک افغانستان بزرگ ، پاکستان بزرگ و پشتونستان مستقل به دلیل تقویت لنگر اهل تسنن در منطقه روی خوش نشان نمیدهد. اما به هزاره ها و دری زبانان مناطق شمال افغانستان به مثابه پل ارتباطی به آسیای مرکزی نگاه میکند.

مترجم : دوکتور م، عثمان تره کی

” پایان ”

ادامه بحث<<<<<< تبصره بر فرمایشات ” الن لامبال

پشتون ها در محور ماستر پلان منطوقی

مأخذ فرانسوی:

« Les Pachtouns. Un grand peuple sans pays »

<https://www.diploweb.com/En-Afghanistan-et-au-Pakistan-qui-sont-les-Pachtouns-Un-peuple-sans-pays.html>

www.diploweb.com